

РЕЦЕНЗИЈА

**НА МОНОГРАФИЈА „МИНИРАЊА ВО СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ“ ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р РИСТО ДАМБОВ, ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИРОДНИ И ТЕХНИЧКИ
НАУКИ, ИНСТИТУТ ЗА РУДАРСТВО ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП**

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки, Институт за рударство во Штип, бр. 1702-220/23 од 13.9.2016 година, определена е Рецензентска комисија за рецензирање на ракопис за издавање на монографија во состав:

- проф. д-р Зоран Панов, редовен професор на Универзитет „Гоце Делчев“, Факултет за природни и технички науки - Штип;
- проф. д-р Слободан Трајковиќ, редовен професор во пензија од Рударско-геолошки факултет во Белград, Р. Србија.

Комисијата има за цел да изготви писмен извештај - рецензија за монографијата „МИНИРАЊА ВО СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ“ од авторот проф. д-р Ристо Дамбов, ред. професор на Факултетот за природни и технички науки - Штип.

По деталниот преглед на ракописот, Комисијата во горенаведениот состав го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Овој ракопис е составен е од 20 поглавја со поднаслови, содржи 199 слики и 44 табели. Содржи и посебни прилози од изведени специјални минирања со фотографии во повеќе фази на минирање.

Материјалот првенствено е наменет за дипломираните рударски инженери, студентите на додипломски и постдипломски студии, рударска насока и инженерите експерти за минирање кои се занимаваат со оваа гранка и специфична дејност - специјални минирања.

Според содржината и материјата која се обработува, таква книга досега не е издадена во Македонија и не може да се прави споредба со слични на неа.

Во многу глави се опишани и дадени конкретни задачи со решение за соодветната метода или елементи за рушење, што претставува позитивност во поглед на практичната примена и користење на оваа книга.

Во првите глави (3 и 4) се опишуваат и се претставени експлозивните средства по типови и својства, како и иницијалните средства со посебен акцент на современите средства за иницирање, како што е нонел-системот за иницирање. Во четвртата глава се дадени основните дупчечко-минерски параметри кои имаат најголемо значење и улога при изведување на специјалните минирања.

Во петтата глава се обработени, објаснети и табеларно прикажани безбедносните мерки и прописи за заштита при минирања, преку општи и посебни мерки за безбедност, мерките за безбедно ракување со експлозивните средства и лицата кои можат да вршат вакви минирања. Во посебни потточки се дадени начините за складирање и транспорт на експлозиви, како и безбедносните мерки при изведување на секакви минирања од ваков тип.

Во шестата глава авторот ги објаснува сите позначајни основни дупчечко-минерски параметри при минирање на поединечни елементи, како што се: дрва, челични елементи, тули, камен, бетон армирано-бетонски конструкции и др. Потенцирано е нивното на влијание на секој параметар, начините на рушење и тоа преку шематски прикази, слики, табеларни прикази и др.

Седмата глава е посветена на методите на минирање. Овде се обработени повеќе методи за рушење на објекти. Овде се обработени методите на рушење на темели, згради, оџаци и други високи објекти, како и посебно и сеопфатно се прикажани методите на рушење на мостови.

Во осмата глава авторот ги објаснува начините на изградба на инфраструктурни објекти со помош на примена на експлозивни, како што се: шумски патишта, мелиоративни објекти, канали и други карактеристични земјени работи.

Во деветтата глава се прикажани начини на користење на експлозивите при обработка на метали и метални површини преку нивно сечење, спојување и други примени за обработка на металите.

Во десеттата глава авторот од практична гледна точка ги објаснува применуваните методи за гасење на шумски пожари.

Во следните глави (11, 12, 13, 14) се дадени методи на примена на експлозивите за минирање на самци - блокови, разбивање на стари корења,

минирање со кратки мини дупчотини и области на примена. Во овие поглавија се прикажани начините на минирање на мраз, замрзнати поголеми површини, замрзнати хумусни површини, како и подводни минирања преку теоретски основи, типови на експлозивни кои се применуваат за овие цели, како и ефекти од подводните минирања.

Во 15 глава се прикажува на соодветни начини примената на неексплозивни средства - експандирачки материји (НЕРС) кои се користат во светот за расцепување и деградирање на цврсти елементи и блокови.

Во глава 16 се дадени методите на примена на дупчечко-минерски работи при добивање на (АГК) камени блокови и соодветните методи за таа цел. Соодветно и целосно се прикажани повеќе методи на користење на експлозивите преку методите на добивање на ламели, минирање во раздробени зони и формирање на усеци и канали.

Во поглавје 17 глава се претставени преку табели, слики и дијаграми сигурносните растојанија при изведување на секаков вид на минирање, пресметките за сигурносните растојанија и начините за редуцирање на негативните влијанија при изведување на минирањата.

Во делот на користена литература се наброени вкупно 57 наслови на користена литература. Дадени се бројни наслови од светската стручна литература од оваа област, како и повеќе значајни стручни и научни трудови објавени во зборници и списанија кај нас и во светот кои се користени при подготовка на оваа книга.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од напред изнесеното, рецензентите констатираа дека поднесенiot ракопис за монографијата „МИНИРАЊА ВО СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ“ од проф. д-р Ристо Дамбов опфаќа научни и високостручни практични содржини. Материјалот е квалитетно обработен, графички обликуван и систематизиран. Ракописот е напишан на јасно разбирлив стил и на ниво достапно и разбирливо за идните читатели. Ракописот обработува одредена строго стручна област со што може да се вброи во ранг на високостручни книги од типот на монографија.

Со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Факултетот за природни и технички науки да го прифати позитивно рецензиранiot ракопис „МИНИРАЊА ВО СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ“ од проф. д-р Ристо Дамбов како монографија и да одобри негово издавање според Правилникот за издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Зоран Панов, редовен професор, с.р.
Д-р Слободан Трајковиќ, редовен професор во пензија,
РГФ – Белград, с.р.